

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 005435 12 Квлз
Бања Лука, 23.5.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ !

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића, Стаке Гојковић, Сенада Тице и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђених Д. М., Б. Н., Р. Е. и К. В., због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. и чланом 23. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјевима за заштиту законитости, браниоца осуђеног Д. М., адвоката Ј. Ј. из Б. Л., осуђеног Б. Н., браниоца осуђеног Р. Е., адвоката Т. Љ. из Т. и браниоца осуђеног К. В., адвоката Ј. И. из Б. Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 11 0 К 005435 11 К од 07.11.2011. године и пресуде Врховног суда Републике Српске број: 11 0 К 005435 12 Кж 10 од 05.7.2012. године, у сједници вијећа одржаној дана 23.5.2013. године, донио је

П Р Е С У Д У

Захтјеви за заштиту законитости одбијају се као неосновани.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Врховног суда Републике Српске број: 11 0 К 005435 12 Кж 10 од 05.7.2012. године, одбијене су као неосноване жалбе окружног тужиоца из Бање Луке, оптуженог Д. М. и његовог браниоца, те бранилаца оптужених Б. Н., А. Х., Ж. Б., Р. Е. и К. В. и потврђена пресуда Окружног суда у Бањој Луци број: 11 0 К 005435 11 К од 07.11.2011. године.

Против тих пресуда бранилац осуђеног Д. М. је поднијела захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП, сматрајући да су обе пресуде повриједиле Кривични закон и право осуђеног на равноправност у поступку, право да му суди стварно надлежни суд и да се пресуде заснивају на незаконитим доказима, са приједлогом да се захтјев усвоји, пресуда Окружног суда у Бањој Луци преиначи тако да се оптужени ослободи од оптужбе на основу члана 298. тачка в) ЗКП РС или укину обе пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или укине пресуда Врховног суда Републике Српске и предмет врати на поновно одлучивање.

Осуђени Б. Н. такође захтјевом побија обе пресуде због повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка, сматрајући да су обе пресуде повриједиле Кривични закон, посебно наглашавајући да је првостепени суд пропустио да га упозна са доказима који су изведени док је био искључен из суднице, да му је повријеђено право да му суди стварно надлежни суд и да се пресуде заснивају на незаконитим доказима, са приједлогом да се Захтјев усвоји, пресуда Окружног суда у Бањој Луци преиначи тако да се ослободи од оптужбе или укину обе пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

Против обе пресуде Захтјев је поднио и бранилац осуђеног Р. Е., сматрајући да су обе пресуде повриједиле Кривични закон, са приједлогом да се Захтјев усвоји, обе пресуде укину и предмет врати Окружном суду у Бањој Луци на поновно одлучивање.

И бранилац осуђеног К. В. поднијела је Захтјев против обе пресуде због повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП, сматрајући да су обе пресуде повриједиле Кривични закон и право осуђеног да му суди стварно надлежни суд, указујући на незаконитост доказа и пропуст другостепеног суда да образложи све жалбене разлоге, са приједлогом да се уважи жалба осуђеног и првостепена пресуда преиначи на начин да се тај суд оглашава стварно ненадлежним или да се иста пресуда преиначи тако да се осуђени осуди за кривично дјело из члана 224. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), да му се изрекне нижа затворска казна, да му се врати новац и изрекне мјера безбједности обавезног лијечења у здравственој установи или да се пресуда првостепеног суда укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на захтјеве републички тужилац је оспорио основаност приговора, сматрајући да се под повреду права на одбрану не могу подвести повреде које постоје као посебне повреде у члану 303. (311.) став 1. тачка г) ЗКП, а које могу бити жалбени основ, а не основ за подношење захтјева. Такође истиче да су повреде везане за стварну надлежност суда и законитост доказа истицани и у жалбама на првостепену пресуду, да их је другостепени суд оцијенио као неосноване и о томе дао разлоге. Сматра неоснованим приговоре о неравноправности странака, приговор осуђеног Б. Н. о повреди права на одбрану (искључење) и повреди Кривичног закона. Осталим приговорима, по ставу републичког тужиоца, оспорава се правилност чињеничне основе, што не може бити основ за подношење Захтјева, па се стога предлаже да се захтјеви одбију као неосновани.

Приликом одлучивања о захтјевима овај суд се, у смислу одредби члана 354. став 1. ЗКП РС, ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позивају подносиоци захтјева, те је одлучено као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Неосновано се у образложењу захтјева бранилаца осуђених Д. М. и К. В., као и у захтјеву осуђеног Б. Н. истиче да је повријеђен Кривични закон тиме што су и Окружни суд у Бањој Луци и Врховни суд Републике Српске примјенили КЗ РС, умјесто Кривичног закона Босне и Херцеговине и да је у том случају као надлежан суд требао поступати Суд Босне и Херцеговине, при чему

захтјев браниоца осуђеног К. В. потенцира да су се радње осуђених у најгорем случају за њих требале квалификовати као кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС. Ово из разлога што су првостепени суд на страни 12. и 48. пресуде од 07.11.2011. године, као и другостепени суд на страна 4., 5. и 6. пресуде од 05.7.2012. године, правилно оцијенили да је за наведено кривично дјело стварно надлежан Окружни суд у Бањој Луци и да се у радњама осуђених Д. М., Б. Н., Р. Е. и К. В., поближе описаним у изреци првостепене пресуде, стичу сви елементи кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Осим тога неосновани су приговори захтјева бранилаца осуђених Д. М. и К. В. у дијелу којим се истиче повреда Кривичног закона, односно да је чињенично стање и погрешно и непотпуно утврђено и да је на основу тако утврђеног чињеничног стања изведен погрешан закључак да се у радњама осуђених стичу обиљежја кривичног дјела за које су оглашени кривима. Наиме, повреда Кривичног закона, као основ за подношење овог правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу одредби члана 350. ЗКП РС, подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу требало донијети другачију одлуку. Искључена је могућност побијања правоснажне одлуке овим ванредним правним средством по основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, како се то у образложењу појединих Захтјева наводи, а повреда Кривичног закона, као законски основ за овај правни лијек, се не може успоставити на тези о мањкавој чињеничној подлози пресуде. Како из образложења Захтјева произилази да се на темељу оцјене доказа, првенствено доводи у питање правилност чињеничне основе побијаних пресуда у погледу одлучних чињеница, а сљедом тога се на темељу таквих недостатака правоснажне пресуде изводи тврдња о погрешној примјени Кривичног закона, нема мјеста овом основу побијања правоснажне пресуде, јер нужна претпоставка за позивање на повреду Кривичног закона је, како је већ напријед наглашено, респектовање чињеничне основе на коју је закон примјењен као потпуне и правилне.

Неосновано се Захтјевом бранилаца осуђених Д. М. и К. В. истиче да је повријеђено право осуђених на равноправност у поступку и да је повреду права на одбрану учинио првостепени суд приликом доношења првостепене пресуде, а затим и другостепени суд, јер своју пресуду, прихватајући у цјелини пресуду првостепеног суда, заснива на доказима који су прибављени супротно закону, апострофирајући посебно као незаконито прибављене доказе, доказе прибављене провођењем посебних истражних радњи, одузимање предмета, њихово чување, депоновање и отварање. Овим Захтјевима се указује да оба суда нису примјенили или су неправилно примјенили низ одредби ЗКП, наведених у захтјевима и да је тиме повријеђено право на одбрану оптужених које им је загарантовано Уставом Босне и Херцеговине, Европском конвенцијом о људским правима и Законом о кривичном поступку Републике Српске. Исто тако неоснован је и приговор Б. Н. да му је повријеђено право на одбрану тако што је првостепени суд пропустио да га упозна са доказима који су изведени док је био искључен из суднице.

Дакле, захтјевима се поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и да у поступку доношења правоснажне пресуде нису примијењене или су неправилно примијењене наведене одредбе ЗКП, а то је било од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

На наведеним приговорима Захтјева не може се, по оцјени овог суда, темељити тврдња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, као и повреди права из Европске конвенције о људским правима и Устава Босне и Херцеговине.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ који манифестује једнак процедурални положај странака током суђења, обухвата читав спектар процесних права која оптуженом обезбеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе. То право на одбрану првенствено обухвата (али се не ограничава) на право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка. Због посебног значаја ових права, која су у основи права на правично суђење гарантованог чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан наведеном законском одредбом, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека.

Супротно изнесеним ставовима овај суд налази да нема основа за тврдње, изнесене у Захтјевима, о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, како се то цитираним дијелом захтјева указује, јер су првостепени суд, као и другостепени суд дали широке, аргументоване и за овај суд прихватљиве разлоге у образложењу за оцјену да су сви материјални докази оптужбе прибављени и чувани на законит начин, на основу наредби надлежних судова и поступања надлежног тужиоца.

Неоснован је и приговор осуђеног Б. Н. да му је повријеђено право на одбрану тиме што је првостепени суд пропустио да га упозна са доказима који су изведени док је био искључен из суднице. Ово из разлога што је одредбом члан 257. ("Кажњавање због нарушавања реда") став 2. Закона о кривичном поступку - Пречишћени текст, који је важио у вријеме суђења, дато овлашћење судији, односно предсједнику вијећа да може наредити да се оптужени удаљи из суднице за одређени временски период уколико оптужени и након упозорења настави са недоличним понашањем због којег је оправдано његово удаљење из суднице. У том временском периоду судија, односно предсједник вијећа може

наставити поступак уколико оптужени има браниоца. Управо на овакав начин поступио је предсједник вијећа, при чему треба напоменути да нема законске обавезе суда да упозна оптуженог, који је имао браниоца, са доказима који су изведени док је био искључен из суднице.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучио као у изреци пресуде, те је захтјеве бранилаца осуђених Д. М., Р. Е. и К. В. и осуђеног Б. Н., одбио као неосноване.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Желимир Барић

Тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић